

ТВОРЧО ВИВЧАТИ МАРКСИСТСЬКО-ЛЕНІНСЬКУ ТЕОРІЮ!

РОЗПОЧАВСЯ новий навчальний рік в сітці політичної освіти. В сучасних умовах особливо важливе значення набуває глибоке й творче оволодіння всім професорсько-викладацьким складом, студентством, співробітниками нашого університету марксистсько-ленінської теорією, глибоке розуміння внутрішніх і зовнішньополітичних проблем в нашій країні, питань, зв'язаних з боротьбою КПРС за єдність і згуртованість міжнародного комуністичного руху.

В цьому навчальному році політична освіта організується по-новому.

Для всіх теоретичних семінарів, політшкіл, гуртків розроблено єдиний план, який включає ряд важливих тем. Серед них: «Характер нашої епохи й генеральна лінія світового комуністичного руху», «Боротьба за мир і розвиток світового революційного процесу», «Світова соціалістична система — вирішальний революційний фактор сучасності», «Марксистсько-ленінське вчення про роль мас та особи в історичному процесі», «Розвиток марксистсько-ленінського вчення про державу в Програмі КПРС» та інші.

Основним методом політичної освіти є метод самостійного вивчення марксистсько-ленінської теорії. В теоретичних семінарах, у всіх формах політичної освіти особлива увага мусить

бути звернена на вивчення ідейної спадщини К. Маркса, Ф. Енгельса, В. Леніна, матеріалів XX і XXII з'їздів КПРС, Програми партії, рішень Пленумів ЦК КПРС, матеріалів нарад братніх комуністичних і робітничих партій (1957, 1960 рр.) та інших партійних документів.

Без цього не можливе глибоке вивчення актуальних проблем будівництва комунізму в нашій країні, розвитку світової соціалістичної системи, стратегій та тактики комуністичних і робітничих партій в боротьбі за мир, демократію, національну незалежність і соціалізм, а це — основний зміст навчання.

Партійний комітет звернув особливу увагу в цьому році на підбір пропагандистів, керівників семінарів. В числі їх — завідуючі кафедрами суспільних наук, найдосвідченіші викладачі історії КПРС, філософії, основ наукового комунізму, політичної економії. До керівництва політшколами й гуртками залучаються викладачі та аспіранти цих кафедр.

Завдання пропагандистів, партійних бюро факультетів організувати жвавий творчий обмін думками, щоб заняття в політшколах, гуртках, семінарах проходили цікаво й захоплююче, стимулювали самостійне вивчення марксистсько-ленінської теорії, виховували ідейну впевненість.

Деканати, кафедри, вчені

ради факультетів не повинні стояти збоку в цій важливій справі. Треба зрозуміти, що не може бути справжнім вчителем і вихователем студентської молоді той, хто систематично не вивчає марксистсько-ленінської теорії.

Для того, щоб задовольнити великий інтерес до питань теорії і практики комуністичного будівництва в СРСР, розвитку світової соціалістичної системи, міжнародного комуністичного руху, в університеті для викладачів і співробітників буде організовано цикл лекцій, а

для студентів створено популярний лекторій. Ці питання знайдуть своє відбиття в тематичі школи молодого лектора й на політичних інформаціях в академічних групах.

Основна умова успішної роботи системи політичної освіти — постійна увага всієї нашої партійної організації до цього важливого засобу ідейного виховання колективу університету. Питання політичної освіти мусять обговорюватись на партійних зборах факультетів, засіданнях партбюро, в партійних групах. Треба про-

аналізувати недоліки, що були раніше, виявляти більше вимогливості, наполегливості. Ідейний рівень семінарів, політшкіл, гуртків має бути предметом особливої уваги кожної партійної організації.

Новий навчальний рік в системі партійної освіти стане роком подальшого піднесення всієї ідеологічної роботи, ідейного життя колективу університету, що йде до свого славного сторіччя.

Член парткому ОДУ
Доцент М. РАКОВСЬКИЙ.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

РІК ВИДАННЯ XXX

За наукові КАДРИ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

№ 26 (798)

7 жовтня 1964 р.

Ціна 2 коп.

ДО СЛАВНОЇ ДАТИ

Цими днями радянський народ відзначає славні роковини — 20-річчя звільнення Радянської України від німецько-фашистської окупації.

Кафедра історії України на великому фактичному матеріалі підготувала цикл лекцій, присвячених славній даті. Історики університету виступають з лекціями та бесідами перед студентами університету, трудящими підприємств та установ міста.

Дошка ПОШАНИ

Рішенням партійного комітету ОДУ на Дошку пошани заносяться:

ГРУПА СТУДЕНТІВ III КУРСУ РОСІЙСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники Г. МІЖЕВСЬКА та Н. КОСИК). Працюючи в радгоспі «Дружба» в селі Дальник, ця група перевиконує норми.

СТУДЕНТИ I I II ГРУП III КУРСУ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники І. ТАРАНЕНКО та В. ШАПОРЕНКО). Працюючи в радгоспі «Дружба» в селі Дальник, систематично виконують норми.

СТУДЕНТИ I КУРСУ УКРАЇНСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники Ю. КАСІМ, М. МУДЕСІТІ та І. ШВЕЦЬ). Працюючи в радгоспі «Жовтневої революції» перевиконують норми.

СТУДЕНТИ I ГРУПИ II КУРСУ МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівник О. ШВЕЦЬ). Працюючи в колгоспі «Перемога Жовтня» в селі Кубанці, вони систематично перевиконують норми.

СТУДЕНТИ II КУРСУ ХІМІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники Г. КАМАЛОВ та Д. ФУРМАН). Студенти курсу систематично перевиконують норми на сільськогосподарських роботах в колгоспі імені Мічуріна (села Дмитрівка та Бутовка).

СТУДЕНТИ IV КУРСУ БІОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ (керівники тт. ГУРСЬКИЙ, БУЯНОВ, СЕВАСТ'ЯНОВ, ОСЕННІЙ). Працюючи в колгоспі «Дружба» в селі Новомиколаєвці, студенти цього курсу систематично перевиконують норми.

СТУДЕНТИ III КУРСУ АНГЛІЙСЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ (керівники Л. КОРОБКОВ, Т. ОЛІЙНИК). Працюючи в колгоспі імені Леніна, в селі Роксолани на збиранні винограду, систематично перевиконують норми.

СТУДЕНТКА II ГРУПИ I КУРСУ МЕХАНІКО-МАТЕМАТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ Н. СВИРИДЕНКО. Працюючи в колгоспі імені Леніна (село Олександрівка), вона систематично перевиконує норми.

СТУДЕНТИ НІМЕЦЬКОГО ВІДДІЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ ВАГНЕР, ЗВОЛЬСЬКА, БАЛАС, ЯРОШЕНКО. Працюючи в колгоспі «Прогрес» в селі Петровське, систематично перевиконують норми на очистці кукурудзи.

ПЕРШЕ ЗАНЯТТЯ

ЗАНЯТТЯ в сітці політичної освіти розпочались. Відбулося перше організаційне заняття в експериментальних майстернях університету. Темі занять викликали великий інтерес у слухачів гуртка.

З повідомленням по плану занять виступив тов. Петліцин. Були обрані староста гуртка та його заступники.

100-РІЧЧЯ І ІНТЕРНАЦІОНАЛУ

В УНІВЕРСИТЕТІ була проведена велика робота в зв'язку з сторіччям I Інтернаціоналу.

У Великому актовому залі відбулась міська теоретична конференція, присвячена сторіччю I Інтернаціоналу, організована ідеологічним відділом промислового Обкому КПУ, кафедрами історії КПРС та наукового комунізму університету, а також обласним відділом товариства «Знання».

Конференцію відкрила й виголосила вступне слово секретар промислового Обкому партії тов. Л. В. Гладка.

Були прочитані доповіді: «К. Маркс та Ф. Енгельс — основоположники I Інтернаціоналу» — доцент В. Слуцький, «Місце I Інтернаціоналу в історії боротьби Маркса та Енгельса за пролетарську партію» — доцент К. Петряев, «Російська секція I Інтернаціоналу» доцент А. Введенський, «Заснування I Інтернаціоналу та революційна Одеса» — старший викладач А. Бачинський.

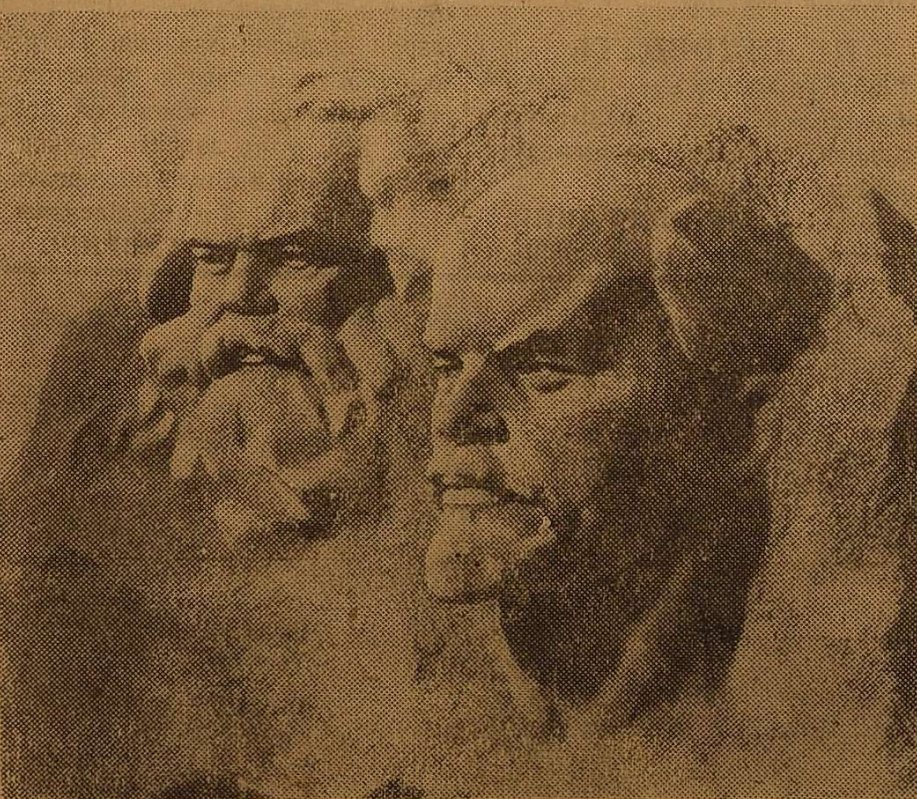
Доповіді були прослухані з великою увагою та інтересом. Серед присутніх були викладачі кафедр суспільних наук

вузів, викладачі суспільствознавства технікумів, студенти. Відбулась розширена Рада історичного факультету разом з кафедрами суспільних наук, присвячена 100-річчю I Інтернаціоналу.

Кафедра наукового комунізму провела теоретичні конфе-

ренції в Роздільнянському районі, на заводі імені Жовтневої революції.

Співробітники кафедр суспільних наук та історичного факультету виступили зі статтями в пресі, з лекціями та доповідями серед населення міста та області.

СВІТОЧІ КОМУНІЗМУ
Робота скульпторів Ю. Білостоцького та Є. Фрідмана.

УСПІШНО ЗАВЕРШИМО РОБОТУ НА ЛАНАХ!

НА ЗНІМКУ (зліва): студентка Люда Цуканова на збиранні курдизи. На правому знімку фізики за роботою на гармані.

ТРУД ТА ПІСНЯ

В той день був сильний вітер. Напередодні пройшов дощик, прибав пил на дорогах, але вітер зривав сухі стебла трави, бур'ян, листя і ніс їх по полю. Сонце затягнуло хмари. Похмуро.

Юнаки й дівчата сховались за скирту. Теж своєрідна романтика: прикривши спину в соломі, зігнувшись над ароматним українським борщем і не звертаючи уваги на розбухану стихію, уявляти себе в зручному кріслі в студентській ідальні. Саме в студентській, бо й тут поруч друзі — студенти, і тут панує гострий, нещадний і такий рідний гумор... І настрої бадьорий, наперекір природі.

Ці хвилини завжди приємні. Зовсім не думаєш про те, що ледь-ледь ние спина, шемлять напружені руки, що зроблено всього півнорми і через півгодини треба йти знову до качанистої. А вона стогне й хилиться під натиском вітру й щось шепоче...

І як не посміхнутися: суворий комсорг Катя Михайлюк, яка колись вичитувала тебе за запізнення чи за пропуск лекції, сьогодні — кухарка, і така ласкава, накладає тобі каші. А хлопці там щось задумали. Сьогодні іменинниця Світлана Ігнатова. Між іншим, дівчата теж щось задумали: серед юнаків теж іменинник — Коля

Пахоруків. Будуть ввечері сюрпризи, будуть жарти й всілякі несподіваності...

І з таким же вогником працюють. Колгоспники пам'ятають, як вони працювали в перші дні на бур'яках. Самі рвали, чистили, навантажували й розвантажували. Працювали без напруження — з захопленням. А ввечері — підсумок: 175 процентів норми. І на помідорах, на винограді — норма, як би це не було не звично. А тепер — гібридна. З нею простіше — не вперше.

А вчора, коли зайшло сонце, з Анастасіївки в Прохорове потяглась молодь. По селу рознеслась звістка: студенти дають там концерт.

Идуть парами. Трішечки метушаться, трішечки заклопотані, але завжди веселі.

Після лекції на сцену виходить Катя Михайлюк. Вже не як кухарка — як конференсьє.

Добре приймають колгоспники студентів II курсу біологічного факультету. Вони тепло нагороджують оплесками Світлану Лобунську за виконання танцювальної картинки «Неудавшееся свидание», пісні «Течет Волга», «Парень Митя», які співала Алла Заболоцька, дует Божей і Лекомце-

вої «Возможно», «Тополя» Шевченка у виконанні Герцевої.

Молодь на чолі з комсоргом факультету Сашею Рилівим виконала пісню «Мальчишки». Особливо тепло приймали слухачі жартівливу українську пісню «Сир і пироги» у виконанні групи юнаків та дівчат.

Потім — танці...
...Обідня перерва закінчена. Находить команда встати. Дружко всі піднялись і через хвилину сховались в кукурудзі.

Керівник т. Піскунович задоволена групою. Тут є на кого опертися, говорить вона, комуністи, а їх у нас п'ятеро, у всьому заспівувачі, у всьому — перші. І все вміють. Ось сьогодні з нами немає Гройзнера. Він залишився в селі. Ремонтує електролінію. І комсомольці — молодці.

...А жарти тепер і сміх задзвеніли над «королевою полів». Там молодь — там труд. Дружний груд...

Колгосп «Родина», с. Анастасіївка.

КОРОТКО

В СЕЛІ Прохорово з лекцією для колгоспників про міжнародні становище виступив доцент університету Д. Богуненко.

Тов. Богуненко прочитав її в колгоспі ім. Калініна с. Ульяновки, колгоспі ім. XXII з'їзду с. Козловки, колгоспі ім. Войкова с. Старі Шамполи.

З ВЕЛИКИМ інтересом прослухали трудівники с. Конопльово лекцію професора Р. И. Файтельберга «Сон і сновидіння».

ЛЕКЦІЮ на тему: «Застосування хімії в тваринництві» прочитала доктор біологічних наук Л. Семенюк для колгоспників сільгоспартілі «Дружба» на фермах в селах Новомиколаєвки, Конопльово, Шарово та Євгенівки.

КОНЦЕРТ для колгоспної молоді дали студенти I курсу біологічного факультету (с. Шарово) та II курсу (с. Анастасіївка).

З РАХУНКОМ 3:1 на користь наших студентів пройшла дружня зустріч з волейбола між командою I курсу біологічного факультету та колгоспною молоддю.

Слава ХЛІБОРОБА

Так називається газета Комінтернівського району. Цими днями в ній була опублікована замітка, яку ми й передруковуємо нижче.

ДОБРЕ ПРАЦЮЮТЬ СТУДЕНТИ

Багатий урожай городини, баштану і винограду виростили колгоспники нашої бригади. Самим і не впоратись — так вродили помідори, кавуни, дині. Та вчасно нам на допомогу прибули студенти Одеського університету.

Група першокурсників механіко-математичного факультету, під керівництвом доцента В. Г. Шатух відразу попросила роботи. Не думав я, що струнки, худенькі дівчата, яких у групі більшість, так уміють працювати. Раніше інших вони йдуть на город і повертаються ввечері. Вони вибрали і очистили десятки центнерів цибулі та інших овочів. Особливо добре працюють С. Паланчук, Н. Сівак, Л. Сухініна, М. Герасимова, О. Ковбасова, Р. Гладка та інші.

Працюючи на полі, студенти знаходять час для суспільно-корисної праці. Вони встановили тісний контакт з учнями та викладачами Кремидівської восьмирічки. Під керівництвом вчителів допомагають відстаючим учням з математики.

А ввечері тривають спортивні змагання. З першого ж дня між волейбольними командами школи і студентів йде запекла боротьба. Перемагає то одна, то інша команда. А чемпіона виявити не можна.

Та головне для нас, зрозуміло, трудова допомога. За це хлібороби бригади дуже вдячні студентам.

Г. КИРЛАН, бригадир першої комплексної бригади колгоспу ім. Дзержинського.

НА ЗБИРАННІ ВИНОГРАДУ

Фізики IV курсу працюють в радгоспі «Перемога» Білявського району на збиранні винограду.

Робота важка, але з перших же днів більшість студентів старанно працюють і виконують норми.

ЯКІ б не були великі цифри, як би переконливо вони не говорили про велику й важку роботу, яку виконують студенти II і III курсів хімічного факультету, вони все ж не зможуть розказати, як вони працюють. Не розкажуть вони й про те, що в день приїзду, тільки щойно розмістившись по квартирах, молодь пішла працювати.

Ніякі цифри не розкажуть і про те, що, коли працювати стало зовсім важко, роздавалась раптом весела студентська пісня. І дивися — натружені руки почали працювати швидше, розпрямилась плечі. Над гарманом дзвенять голоси і Валі Веннікової, і Жені Барчук. Невичерпний запас веселощів, бадьорості. А тут ще під'їдуть на підводі з кукурудзою Миша Жук і Толя Андрусак, пові-

домлять, що до обіду зроблена норма, а Андрусак кине своє «файно» й знову робота закипіла... Обід. Ситно, смачно поїли. Відчувається втома, адже до обіду

НАПРУЖЕНІ БУДНІ

Галія Гринчук, Ліда Кондратьєва, Володя Дахновський, Зіна Щербак, Алла Воропаєва та інші встигли виконати норму.

Декому хочеться подовше відпочити, але комсорги Олена Мельник та Алла Воропаєва завжди знайдуть слово, яке примусить всіх своєчасно вийти на роботу.

Вранці, коли всі збираються на

сніданок, тиха й скромна Кондратьєва, яка напередодні перевиконала норму, повідомляє, хто скільки зробив за вчорашній день.

Таких, хто не виконав би норми немає, але те, що товариш зробив більше, зобов'язує тебе.

А ввечері. Ввечері дуже багато справ: треба й поспівати, й потанцювати. І дивуєшся, звідки тільки беруться сили у Ліди Альошиної, Галини Сохріненко, Алли Воропаєвої, після роботи готувати ще й концерт.

Що ж, заслужено бригадир Василь Степанович Михальченко й завідувач гарманом Василь Васильович Чернявський тепло називають наших дівчат «доньками».

Д. ФУРМАН, с. Бутовка, колгосп ім. Мічуріна.

ВИСОКА ОЦІНКА

БАГАТО днів працюють на колгоспних і радгоспних ланах наші студенти.

Як вони працюють? З таким питанням ми звернулись до керівників груп, голів колгоспів, бригадирів.

Відповіді деяких з них ми й публікуємо сьогодні.

ЧУДОВИЙ КОЛЕКТИВ

У нас чудовий колектив. Тут IV, V, VI групи I курсу біологів. Вчора ще не знайомі один з одним, сьогодні вже друзі.

Сьогодні ми на винограднику. Важка робота, але норми виконуються. Попереду, як завжди, Галя Антонюк, Оля Войткович, Люба Склонна...

Керівник групи З. АЛЕКСЄЄВА.

Колгосп «Дружба», с. Шарово.

ДРУЖНА РОБОТА

На гармані колгоспу «Дружба» працює IV курс біологів. Я тут вже втретє. 2—2,5 норми. Треба — значить треба. Одна за одною йдуть з гарману машини. А працює 14 машин. Сьогодні вивезли близько 100 тонн...

В. ОСТРОВСЬКИЙ, секретар Комінтернівського виробничого комітету комсомолу.

НЕ ПІДВЕДУТЬ

СКАЖУ коротко — працюють добре. Завтра організуємо недільник. Студенти не підведуть. Впевнений у цьому.

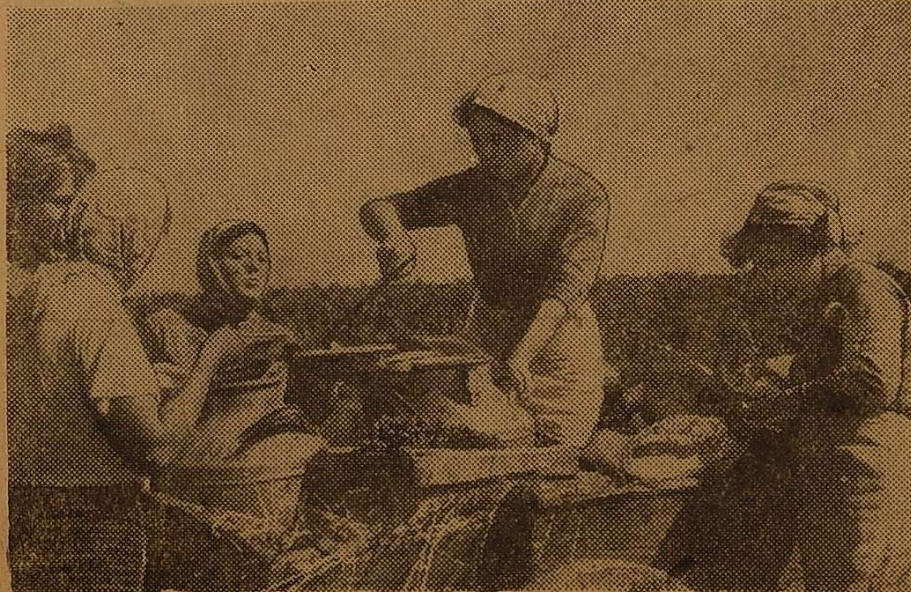
І. МИЛОСЕРДНИЙ, голова колгоспу ім. Калініна.

НАШІ ІНТЕРВ'Ю

БУВ ВИПАДОК

ЩО Вам сказати? Хвалити не стану. Всяке буває. Ось був випадок. Несподівано, о 10 годині вечора прийшли машини. Потрібно було терміново їх навантажити. Переконувати нікого не довелося. Всі, а це значить фізики I курсу, встали й пішли працювати...

Керуючий 4-м відділенням радгоспу № 6 І. ГАВРИШ.

Обід в полі. На знімку (справа): студент Пахорков на збиранні винограду.

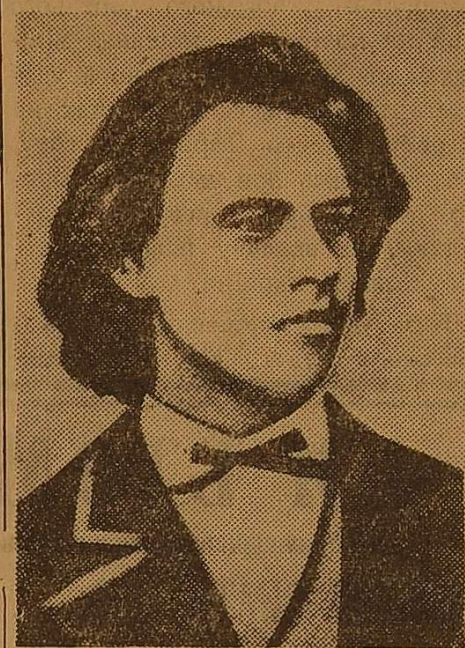
ПРОТИ САМОДЕРЖАВСТВА

ПЕРЕДОВЕ демократичне студентство Новоросійського університету брало активну участь у визвольній боротьбі з царизмом. Студентський рух розвивався як складова частина загальнодемократичного натиску на самодержавство, під впливом зростаючої боротьби робітників і селян. Перетворення Новоросійського університету вслід за іншими університетами в осередок демократичного руху визначили як загальні економічні та політичні умови пореформеного розвитку Росії, так і особливості розвитку Півдня України і зокрема Одеси. Разючі соціальні контрасти, швидкі темпи формування пролетаріату, зростання руху, широке проникнення, завдяки міжнародним зв'язкам порту, відомостей про західноєвропейський революційний рух, боротьба селянства — все це обумовлювало перетворення Одеси в крупний революційний центр на Півдні і впливало на розвиток демократичного руху в університеті.

Разом з тим наукова та педагогічна діяльність великих учених-матеріалістів — І. І. Мечникова, І. М. Сеченова, М. О. Умова та ін-

ших перетворювала університет в розсадник матеріалістичної думки, революціонізувала умови демократичної молоді, пробуджувала її до активної політичної діяльності. Початок демократичного руху в Новоросійському університеті припадає на перші ж роки його існування. Уже в 1866 році жандармський штаб-офіцер Кнос повідомляв Одеського градоначальника про те, що в університеті організуються нелегальні гуртки, які замість корисних діячів на вітчизняному ґрунті, готують нам чим більш освічених — тим більш небезпечних і шкідливих утопістів». Це був різночинський або буржуазно-демократичний етап визвольного руху Росії (1861 — 1895 рр.), коли падіння кріпосного права викликало появу різночинця, як головного, масового діяча і визвольного руху взагалі і демократичної, безцензурної преси зокрема.

демократичної, безцензурної преси зокрема.

А. І. ЖЕЛЯБОВ.
Найреволюційнішою з епох в житті російської інтелігенції лєнін-

ська «Искра» назвала 70-і роки XIX століття. Ідеологічним прапором визвольного руху цих років було революційне народництво, яке В. І. Ленін визнавав для цього часу панівним напрямком, що відповідав точці зору різночинця. Народництво базувалося на глибоко помилкових ідеалістичних уявленнях і утопічних дрібнобуржуазних теоріях, обумовлених історичною відсталістю Росії. Однак, самовіддана боротьба революційних народників проти царизму в обстановці зростаючого протесту народних мас відіграла свою історичну роль. «Віра в особливий уклад, в общинний лад російського життя; звідси — віра в можливість селянської соціалістичної революції — ось що надихало їх, піднімало десятки й сотні людей на героїчну боротьбу з урядом» — писав В. І. Ленін.

Демократична частина одеського студентства брала активну участь в діяльності революційних народницьких гуртків, налагодила зв'язки з народниками Петербурга, Москви, Києва, Харкова та інших міст.

В 1871 році в Новоросійському університеті виник революційний гурток, організатором і керівником якого був студент юридичного факультету А. І. Желябов. До гуртка входили студенти В. Белкін, Д. Шостаківський, В. Костюрін, А. Попич та інші. Гуртківці вивчали революційно-демократичну літературу, випускали тижневий рукописний журнал, де популяризувалось вчення утопістів-соціалістів Заходу: Сен-Сімона, Фур'є, Роберта Оуена, розглядалися питання політичної економії в творах Адама Сміта і М. Г. Чернишевського, висвітлювався зміст роботи К. Маркса «Наймана праця і капітал».

З великим інтересом стежили учасники гуртка Желябова за революційними подіями країни і за кордоном. Наприклад, вони гаряче обговорювали програму російської секції I Інтернаціоналу, створеної на початку 1870 року в Женеві. Гуртківців особливо цікавила висловлена в програмі думка про налагодження міцних зв'язків між трудящими Росії та Західної Європи, в боротьбі за соціальне визволення. Захоплено були зустрінуті вісті про Паризьку Комуну.

Члени гуртка прагнули встановити зв'язки з трудовим народом. Желябов часто бував серед робітників порту. З його ініціативи бу-

З ІСТОРІЇ УНІВЕРСИТЕТУ

ла організована загальноосвітня школа для прикажчиків і швачок. Учасники желябовського гуртка стали організаторами й керівниками першого студентського виступу в Новоросійському університеті, який відбувся в жовтні 1871 року і став відомий під назвою «Богішичівської історії». Це був протест студентів проти зацеклого монархіста, професора історії слов'янського законодавства Б. В. Богішича, який образив під час лекції одного студента. Гуртківці скористались цим приводом для того, щоб підвести і об'єднати студентів університету на боротьбу за свої права.

Богішича обсвистали і примусили припинити читання лекції. В університеті відбулися сходки, на яких щоразу виступав А. Желябов. Вимагаючи усунення з університету Богішича, Желябов розповідав про виступи студентів Москви, Петербурга, Києва, які боролися за право організовувати каси взаємодопомоги, ідальні, збирати сходки, вибирати студентський суд і т. д., закликав одеських студентів приєднатися до їх боротьби.

Ці події привернули увагу самого царя. Університет був тимчасово закритий, а студентські ватажки стали перед професорським судом. А. Желябова, В. Белкіна і Д. Шостаківського виключили з університету і вислали з Одеси. До інших учасників виступів були вжиті різні адміністративні міри покарання. Олександр II доповів про «втихомирення заворушення в Новоросійському університеті» і про вислання виключених студентів. Цар написав резолюцію «Добре. Дуже радий».

Між тим, в Одесі продовжували появлятися рукописні листівки під заголовком «Искренний совет». В них було виражено обурення діями властей проти студентів. То був голос передової частини студентства, членів гуртка А. Желябова.

«Богішичівська історія» стала, за словами сучасників, «хрещеним новоросійського студентства», поклала початок його участі в загальноросійському студентському русі.

Доцент З. ПЕРШИНА.

ДРУЖНІ ЗВ'ЯЗКИ

Сьогодні НДР — 15 років. Радянські люди широко відзначають цю славу дату. В справу зміцнення дружби СРСР і НДР вносить свій вклад і колектив нашого університету. Про це й розповідається в замітці, що публікується нижче.

ШИРЯТЬСЯ дружні взаємов'язки наших учених і студентів з їх колегами з Німецької Демократичної Республіки, Листуються з ученими, письменниками та студентами різних міст НДР студенти німецького відділення факультету іноземних мов ОДУ — В. Цветковський, П. Ізбаш, Я. Зв'язцев, Полесова, викладачі Я. Нейдорф, М. Мудесігі, С. Сечева, Л. Суховецька, Е. Друтейко.

Серед їх кореспондентів — відомі радянським людям письменники Г. Зегерс, В. Бредель, Ф. Вольф, Р. Петерсхаген, Г. Хаузер (учасник Французького Оперу, автор сценарію популярного в нашій країні кінофільму «Біля французьких камінів»).

Факультет підтримує дружні зв'язки з Ерфуртським педагогічним інститутом. Обмін науковими методичними планами, посібника-

ми, взаємне рецензування наукових робіт — ось шляхи зміцнення дружби.

Корисний науковий обмін відбувається також між ученими-істориками. Доцент К. Петряєв багато років працює над вивченням історії німецького народу.

Доцент К. Петряєв листується з істориками НДР — Валтером Марковим, директором Інституту історії Академії наук НДР, Лео Штерном, членом АН, Лауреатом Державної премії професором Фрицом Клейном.

Німецькі друзі надсилають нашим історикам свої підручники, одержують праці одеських учених. Такий обмін думками допомагає колегам в їх плідній праці. Це сприяє дружбі й співробітництву нашого народу з трудящими НДР.

С. МАТВЕЄВ.

НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ

З п'ятого жовтня в університеті проходить IV наукова конференція з питань випаровування, горіння та газодинаміки дисперсних систем. Конференція організована фізичним факультетом університету разом з Інститутом технічної теплофізики АН УРСР.

В роботі конференції беруть участь учені Москви, Ленінграда, Києва, Мінська та інших міст Радянського Союзу.

5 жовтня відбулось пленарне засідання, на якому зі вступним словом виступив ректор університету професор О. Юрженко.

ЦЕ СПРАВДІ ЩАСТЯ...

ДРУЖБА. Тільки той, хто має хороших друзів, може по-справжньому зрозуміти значення цього слова. Це справді щастя, якщо в тебе є друзі, з якими ти можеш ділити горе й радість. Вміти дружити це не так вже й просто.

Мені хотілося б розповісти про дружбу студентів першої групи III курсу механіко-математичного факультету.

Два роки тому прийшли вони вперше до університету. Не встигли познайомитися, — вже в колгосп. З колгоспу все й почалося. Там виявились та-

ланти й здібності кожного. В колгоспі почалася чудова студентська дружба.

Ще по дорозі в колгосп насторожено придивлялися один до одного. А коли хтось почав пісню, підхопили всі. Проспівали одну, другу й пішло... З піснею зникло недовір'я, прийшло зближення. З того часу пісня стала їх нерозлучною супутницею.

Я розмовляю з дівчатами цієї групи. Вони згадують перший вечір в колгоспі.

Прийшли в сільський клуб, а там — нікого. Клуб закритий. Поки шукали завідуючого та

баян, створили хор, знайшовся диригент, і полилася пісня над селом.

В цей вечір хтось запропонував дати концерт для колгоспників, і всі загорілися бажанням організувати його якнайкраще. Не було жодного стороннього. Навіть той, хто ніколи не був «артистом» став ним, бо неможливо було залишитися байдужим.

І концерт вийшов на славу. Молоді артисти були нагороджені за свої старання дружніми оплесками і подякою колгоспників.

Працювали теж завзято. І навіть в думках не було ні півни на роботу, як кажуть студенти, «сачкувати».

Дівчата знову згадують, роз-

повідають, перебиваючи одна одну.

Показують фотокартки. Ось групові знімки в Кароліно-Бугазі. Вони їздили туди в першу неділю вересня, на другому курсі. Пісні, розмови, до пізньої ночі біля вогнища, юшка, море, нічне купання, — все це залишиться в пам'яті на все життя.

Дружба допомагає їм вчитися. Зараз студенти борються за звання групи комуністичного виховання.

Одного разу на комсомольські

збори групи староста Цибульський приніс газету «За наукові кадри» зі статтю «Чому троє утримались?» В ній йшла мова про змагання за виховання активного будівника комуністичного суспільства між істориками. Прочитали. Зразу мовчали, а потім заговорили майже всі разом. Виступали, сперечалися. Збори були бурхливими. Протоколу ніхто не писав. Вирішили боротися за звання групи комуністичного виховання. І ось вже два семестри в групі нема жодного боржника.

Л. ВАРИЧ.

В ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ КРАЮ

НА ДІАЛЕКТОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

В минулому році III український працював в колгоспі «Дружба» Комінтернівського району, в с. Тарасівці. Курс вишшов переможцем у змаганні. За гарні показники на сільськогосподарських роботах партбюро, деканатом та кафедрою української мови він був премійований поїздкою на батьківщину Т. Г. Шевченка.

Нижче ми друкуємо розповідь учасників цієї цікавої поїздки.

Звістка, що цього річ діалектологічна практика проходить у батьківщині Тараса Григоровича Шевченка, була сприйнята всіма схвильовано і вдячно. Промаянували виперть напружені дні і ночі літньої сесії — і ось ми, студенти III українського, в Моринцях, селі, де в бідній хатині діда Яким народився малий Тарасик. Відтоді минуло 150 літ, на місці хатини стоїть лиш камінь з написом, біля — великий пам'ятник Великому Тарасу, через вулицю — школа-десятирічка з кімнатою музею.

Все це ми побачили згодом, вдень. Спочатку ж, серед ночі, в перші хвилини, Моринці зустріли нас сйвом електричних ламп та розмаїтими ілюмінаціями на майдані. Все це було вкрай несподівано, але дуже, дуже приємно. Великий і красивий двоповерховий Палац культури, сучасний фешенебельний готель, телефонна станція, аптека, низка магазинів, гастрономів та двоповерхових житлових будинків обрамляли майдан, створювали неказанно чудовий ансамбль краси і величі. А поряд замислено дивився на нас Кобзар. Він немов славив сьогоднішній день, нову соціалістичну хату Шевченкових земляків.

Саме тут на початку червня в урочистій обстановці зібралися учасники Шевченківського форуму і низько вклонилися землі безсмертного Кобзаря. Саме тут вручали Шевченківську премію Миколи Тихонову.

Привітність і гостинність морян приворожили нас. У Моринцях зосталася найбільша група студентів-практикантів. Останні розмістилися в інших селах Звенигородщини — Шевченковому (колишній Кирилівці), Вільшаній, Почапінцях і Тарасівці.

Почалися напружені трудові дні. Одні добирали зразки народно-поетичної творчості (О. Олійников, П. Надутік), інші — записували розповіді про сучасне й минуле (Н. Гомелюк, Л. Вітмановська, В. Міщенко), перекази й легенди про Шевченка, різногалузеві мовні факти. Записуючи, постійно думали: так ось та перша й наглибша криниця, звідки взялося слово, поставлене на сторожі «рабів отих німих», — палке і шире, ніжне і вогненне.

Кожен день приносив щось нове. У вільний післяобідній час йшли за село, споглядали широкополі колгоспні лани з їх вартівими-тополями, відшукували Тарасові шляхи і зримі контури його пізніших художніх асоціацій. Все

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

В Центральному лекторії відбувся вечір, присвячений 60-річчю з дня народження видатного радянського письменника, полум'яного борця за торжество комунізму Миколи Островського.

Про життя та творчість письменника цікаво й захоплююче розповіла кандидат філологічних наук Д. К. Кондратьєва.

М. ГЕНЦЛЕР.

бачене контрастувало з Шевченковою лірикою: стави були чисті, дзеркальні; люди веселі, життєрадісні, рядом з зажуреними вітьряками повсюдно виділися артезанки, колгоспні ферми, лінії електропередач, стрічки шосейних доріг. Щаслива дівчора заповнювала дитячі садки; дві школи-десятирічки та школу механізації закріпили ми лише в селі Шевченковому. І на думку спали пророчі слова Кобзареві:

Учітесь, брати мої,
думайте, читайте...

Збереглися в основному лише сади вишневі, яблуневі та мальовничі краєвиди.

І дедалі зримишим поставав для всіх образ Шевченка, образна система його мови, а шевченківські поетичні рядки оживали не уявними, а конкретними асоціаціями.

В один з менш напружених днів відвідали Шевченківський музей в селі Шевченковому, де особливо довго стояли біля лави й стола Шевченкових батьків. Велике враження справила на всіх і дякова хата, яка зберігається нині для покоління під скляним ковпаком.

Якось після колгоспних зборів, на яких були деякі студенти, виникла думка попрацювати в Моринцевому колгоспі, залишити свій трудовий слід в пам'яті морян, в Шевченковому краї. І на другий день всі виїхали на лан гібридної кукурудзи. Скоро сапка звично запрацювала — в студентських руках. На обід полачували борщем, гречаною кашею, на десерт були свіжі вишні з дерева. Увечері ж вдячні колгоспні шофери відвезли всіх у с. Будище, на став. Тут, позбувшись трохи незвичної, але приємної втоми, ретельно оглянули колишній маєток пана Ангельгардта, в якого Шевченко служив козачком. Роздивились і назавж-

ди запам'ятали велетенські дуби, скріплені залізним ланцюгом, де малий Тарас ховався від хижого панського ока з малюнками та віршами. Дивились і дивувались: як серед такої чудової природи могла жити в особі пана Ангельгардта така жорстока людина.

Невдовзі погожого літнього дня на колгоспних машинах від'їхали до Канева. Повільно й урочисто піднімалися по східнях на Чернечу, тепер Тарасову гору. Роздивлялись при цьому на Дніпро, що міг бути і ревучим, і лагідним, на величну панораму соціалістичної України.

Незабутні враження від Канівського музею, від Шевченків-

ського музею в Києві, від всього побаченого і почутого під час ювілейної діалектологічної практики. Щире спасибі напрошується всім, хто сприяв нашій поїздки. Вона згодом проросте в наших серцях і ділах пристрасними уроками про Шевченкову поезію, про тернистий шлях Шевченка від пастиха і козачка до академіка, гіганта мислі і дії, одного з перших революціонерів-демократів, поборників селянської революції.

Велике спасибі директорам шкіл

в с. с. Вільшаній, Моринцях та голові Моринецького колгоспу шановному Сидору Сидоровичу, голові Моринецької сільради шановному Івану Івановичу, Звенигородському райкому партії за чуже ставлення до нас в період перебування в шевченківському краю.

Студенти III українського:
Олег ОЛІЙНИКОВ, Надія ГОМЕЛЮК, Алла УГЛЯНЮК, Тамара ФОМЕНКО.

ВИ ВТОМИЛИСЬ?

ЦІКАВО ЗНАТИ, ЩО...

...у Південній Америці є дивовижна рослина — селадінелла. Як тільки наступає період посухи, ця рослина «витагує» з землі свої корінці і згортається в маленький клубочок. Коли клубочок, гонимий вітром, потрапляє на місце, де досить вологи, він випускає корінці і знову перетворюється в рослину, прив'язану до землі.

...незвичайний будинок збудований у місті Верона. На плоскому даху першого поверху цього будинку прокладені рейки, на яких котяться на колесах верхні поверхи. Нале голівки соняшника, повертаються вони вслід за рухом сонця.

...жираф — тварина дуже обережна і чутлива. Щоб спіймати його, а потім транспортувати в зоосад, мисливці сконструювали спеціальну рушницю, з якої стріляють зарядом, наповненим снотворними ліками. Заряд, попадаючи під шкіру тварини, uspляє її. Лише тоді є можливість взяти жирафа.

УСМІХНІТЬСЯ!

ЗАБАВНІ ІСТОРІЇ

ПРОЧИТАВШИ КНИГУ

Англійський геолог Адам Седжвік, прочитавши книгу Ч. Дарвіна «Про походження людини», так розлютився, що лист до великого біолога підписав: «Твій колишній товариш, а нині — нащадок мавпи».

РЕЦЕНЗІЯ

До Ференца Ліста прийшов молодий композитор. Він хотів знати думку уславленого маестро про свої твори. Повертаючи йому партитуру, Ліст зауважив:

— У ваших творах і справді багато красивого й нового...

ПО СТОРІНКАХ ПРЕСИ

РОЗМІРКУЙТЕ САМІ...

РАЗЮЧИ ЗБІГИ І НЕ МЕНШ РАЗЮЧИ ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

ОСТАННІМ часом світова преса приділяє увагу дивним паралелям в діяльності й особистому житті двох американських президентів — Лінкольна та Кеннеді. Початок цьому поклав один з журналістів Херста — Бішоп. Багато вчених та журналістів Америки продовжили співставлення і зараз наведено разючі паралелі. Розміркуйте самі. В обох президентів прізвища з семи букв (в оригінальному написанні). Обидва вони приділяли увагу расовій проблемі. Лінкольна було обрано на вищий пост держави в 1860 році, а Кеннеді в 1960. Обидва президенти за час перебування при владі втратили синів. Прізвище секретаря Лінкольна — Кеннеді. Секретар Кеннеді — Лінкольна.

Секретар Лінкольна не радив йому йти в театр в той вечір, коли трагічно обірвалось життя президента. І секретар Кеннеді не радив президенту їхати в Даллас, де в листопаді минулого року відбулась ще одна американська трагедія. Обидва президенти були вбиті в п'ятницю. Обидва в присутності дружин. Обидва встрілом в голову. Вбивця Лінкольна

народився в 1839 році, а Освальд — в 1939 році.

Цікаво, що імена й прізвища вбивць в оригінальному написанні мають по 15 букв (вбивця Лінкольна — Джон Уїлкет Бут, вбивця Кеннеді — Лі Харвей Освальд).

І Бут, і Освальд — виходці з Півдня. Обидва були вбиті до суду (американське правосуддя!).

Про наступників президентів. Обидва з Півдня. Обидва демократи. Обидва сенатори США. Обидва — Джонсоми. Ендрю Джонсон народився в 1808 році, а Ліндон Джонсон — в 1908 році.

Нічого не скажеш — цікаві збіги, вони дають ґрунт для роздумів та подивів, але, виявляється, можуть знайти практичне застосування. І його розшукали... республіканці. Вони нагадують, що на посту президента Ендрю Джонсона змінив Грант, значить, головуйте за Голдуотера: його прізвище теж на «Г».

Так, крім банального «коментарі зайві», нічого додати не можна...

Редактор Є. ГОГУНСЬКИЙ.

ВНИМАНИЕ!

ОДЕССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

имени И. И. Мечникова

ОБЪЯВЛЯЕТ НАБОР

НА ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫЕ КУРСЫ
ДЛЯ ПОСТУПЛЕНИЯ
В ВЫСШИЕ УЧЕБНЫЕ ЗАВЕДЕНИЯ

Подготовительные курсы имеют два отделения: вечернее и заочно-очное.

На вечернем отделении занятия проводятся три раза в неделю. Вечернее отделение имеет филиалы в г.г. Одессе, Николаеве и Херсоне.

На заочно-очном отделении обучение заочное, а накануне вступительных экзаменов в университет в течение двух недель проводятся очные занятия.

Срок обучения на курсах 8 месяцев. Для поступления на курсы необходимо подать (прислать по почте) следующие документы: заявление на имя ректора ОГУ, указав избранную специальность и домашний адрес, автобиографию, нотариально заверенную копию документа о среднем образовании и характеристику-рекомендацию с места работы.

Стоимость обучения на курсах — 18 руб. 50 коп.